

Kişinin, Sokaktaki Su Birikintisine Düşerek Hayatını Kaybetmesinde, İdarelerin Hizmet Kusuru Bulunup Bulunmadığı

Bu karar, “bir kişinin, havanın yağışlı olmasından dolayı su kanalı ile yolu ayırt edemeyerek evinin yakınındaki su birikintisine düşerek hayatını kaybetmesinde, idarelerin (belediye/valilik/milli eğitim) hizmet kusuru bulunup bulunmadığı” na ilişkindir.

T.C.

DANIŞTAY

ONUNCU DAİRE

Esas No: 2021/4640

Karar No: 2022/2010

TEMYİZ EDEN (DAVACILAR): 1- ...

2- ...

VEKİLLERİ: Av. ...

TEMYİZ EDEN (DAVALILAR): 1- ... Bakanlığı

2- ... Valiliği

VEKİLLERİ: Av. ...

DİĞER DAVALILAR: 1-... Büyükşehir Belediye Başkanlığı

VEKİLİ: Av. ...

2- ... Genel Müdürlüğü

VEKİLİ: Av. ...

İSTEMİN KONUSU: ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesinin ... tarih ve E:... , K:... sayılı kararının, davacılar ve davalı idarelerden Milli Eğitim Bakanlığı ile Samsun Valiliği tarafından, aleyhlerine ilişkin kısımlarının temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ:

Dava konusu istem: Davacıların müşterek çocuğu ... 'ın, evlerinin yakınındaki su birikintisine düşerek 06/01/2015 tarihinde hayatını kaybetmesinde, davalı idarelerin hizmet kusuru bulunduğundan bahisle uğranıldığı ileri sürülen zararlara karşılık 100.000,00 TL maddi (miktar artırım neticesinde 185.055,28 TL), 150.000,00 TL manevi tazminatın olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istenilmektedir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararıyla; meydana gelen olayla ilgili olarak kusur tespiti amacıyla yaptırılan bilirkişi incelemesi sonucunda davalı Milli Eğitim Bakanlığı'nın %60, servis şoförünün ise %40 oranında kusurlu olduğu, diğer davalıların ise kusurlarının bulunmadığı yolunda düzenlenen bilirkişi raporu uyarınca davalı idarelerden Milli Eğitim Bakanlığı'nın kusur oranı gözetilmek suretiyle hazırlanan hesap bilirkişisi raporu hükme esas alınarak davacıların maddi tazminat isteminin kabulüne, 147.267,77 TL maddi tazminatın 100.000,00 TL'sinin davalı idarelerden Milli Eğitim Bakanlığı'na başvuru tarihi olan 13/10/2015 tarihinden, 47.267,77 TL'sinin ise miktar artırım dilekçesinin davalı Milli Eğitim Bakanlığı'na tebliğ tarihi olan 21/10/2019 tarihinden işleyecek yasal faiziyle birlikte davalı Milli Eğitim Bakanlığı tarafından davacılara ödenmesine, davacıların manevi tazminat istemlerinin ise kısmen kabulüne, toplam 100.000,00 TL manevi tazminatın Milli Eğitim Bakanlığı'na başvuru tarihi olan 13/10/2015 tarihinden işleyecek yasal faiziyle birlikte yine davalı Milli Eğitim Bakanlığı tarafından davacılara ödenmesine, manevi tazminat isteminin 50.000,00 TL'lik kısmı ile olayda sorumluluğu bulunmayan davalılar Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığı ve

Samsun Valiliği yönünden davanın reddine karar verilmiştir.

Bölge İdare Mahkemesi kararının özeti:... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesince; davalı idarenin istinaf başvurusunun reddine, davacıların manevi tazminat istemlerinin kısmen reddine ilişkin istinaf başvurusunun reddine, maddi tazminata ilişkin istinaf başvurusunun kabulüne, mahkemenin kabul ettiği tutara ek olarak ek bilirkişi raporu ile hesaplanan ve davacılar tarafından miktar artırım dilekçesi ile talep edilen 37.787,51 TL maddi tazminatın davalı idareye başvuru tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davacılar ödemesine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENLERİN İDDİALARI:

I) Davalı Milli Eğitim Bakanlığı ve Samsun Valiliği tarafından, davacılar yakınının vefat ettiği yer ile ilgili önlemlerin Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ve Samsun Büyükşehir Belediyesi tarafından alınması gerektiği, ayrıca müteveffanın güvenliğini düşünmeden hareket eden servis şoförünün olayın meydana gelmesinde asli kusurlu olduğu, olayda idarelerinin herhangi bir kusur ve sorumluluğu bulunmadığından maddi ve manevi tazminat istemlerinin reddi gerektiği belirtilerek Bölge İdare Mahkemesi kararının aleyhlerine ilişkin kısmının bozulması gerektiği öne sürülmektedir.

II) Davacılar tarafından, Mahkemece bilirkişi raporlarına yapmış oldukları itirazlar değerlendirilmeksizin karar verildiği, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığı ve Samsun Valiliği'nin de meydana gelen olayda kusurları bulunduğu, ayrıca maddi tazminat hesaplanmasında da eksiklik bulunduğu, yine manevi tazminat istemlerinin tamamının kabulüne karar verilmesi gerektiği belirtilerek Bölge İdare Mahkemesi kararının aleyhlerine ilişkin kısmının bozulması gerektiği ileri sürülmektedir.

TARAFLARIN SAVUNMALARI: Davacılar tarafından, davalı Milli Eğitim Bakanlığı ve Samsun Valiliği'nin, davalı idarelerden Samsun Büyükşehir Belediyesi tarafından davacıların temyiz istemlerinin reddi gerektiği savunulmakta olup, diğer davalılar tarafından ise savunma verilmemiştir.

DANIŞTAY TETKİK HAKİMİ: ...

DÜŞÜNCESİ: Temyiz istemlerinin kabulü gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren, 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun Ek 1. maddesi uyarınca Danıştay Sekizinci

ve Onuncu Dairelerinden oluşan Müşterek Kurul'ca; Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra, dosya tekemmül ettiğinden yürütmenin durdurulması istemi hakkında ayrıca bir karar verilmeksizin gereği görüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY:

Olay tarihinde Samsun ili, Terme ilçesi, ... İlkokulunda üçüncü sınıf öğrencisi olan davacıların 16/04/2007 doğumlu müşterek çocuğu müteveffa ..., taşımali eğitim kapsamında her gün Terme İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün ihale ile anlaştığı servislerle ikametinden okula gidiş dönüş yapmaktayken 06/01/2015 tarihinde Terme İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından okul müdürlüklerine gönderilen yazıda, 06/01/2015 tarihinde taşımali eğitim kapsamındaki öğrencilerin yoğun yağış nedeniyle saat 13.30'dan itibaren (normal saatten 30 dk. önce) taşıma okullarından alınarak evlerine bırakılması gerektiği belirtilmiştir. Bu yazı doğrultusunda müteveffa ...'ın öğrenim gördüğü okul müdürlüğü tarafından okullarında taşımali eğitim kapsamında servis şoförlüğü yapan tüm servis şoförlerine, öğrencilerin 06/01/2015 tarihinde normalden yarım saat erken çıkacağı ve 13:30'da okulda hazır bulunmaları gerektiği bildirilmiştir. Söz konusu yazı uyarınca servis şoförü ... isimli kişi, müteveffa ... ile diğer öğrencileri evlerine bırakmak amacıyla yola çıkmış, sonrasında müteveffayı her gün bıraktığı yerde araçtan indirmiş, ancak müteveffa servisten indikten sonra evlerinin yakınındaki su birikintisine düşerek hayatını kaybetmiştir.

Meydana gelen olayla ilgili olarak ... Asliye Ceza Mahkemesinin E:... sayılı dosyasında servis şoförü ... hakkında taksirle ölüme neden olmak suçundan yürütülen ceza yargılaması kapsamında yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucu düzenlenen 12/10/2015 tarihli bilirkişi raporunda, müteveffanın havanın yağışlı olmasından dolayı su kanalı ile yolun ayırt edilemeyecek hale gelmiş olması nedeniyle su kanalına düşmesi sonucu hayatını kaybettiği, meydana gelen olayda servis şoförü ... 'nin, Okul Servis Araçlarında Aranacak Şartlar, Çalışma Esasları, Taşıyıcı ve Sürücünün Yükümlülüklerini açıklayan Teknik Şartnamenin 34. maddesi ile Söğütlü İlk/Ortaokulu Servis Şoförleri Toplantısı Tutanağı'nın 2. maddesinin (E) bendi ve 3. maddesindeki yükümlülüklere uymaması sebebiyle asli kusurlu olduğu, ayrıca Terme İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün okul müdürlüklerine gönderdiği mesajı velilere iletirken olay tarihi olan 06/01/2015 tarihinde öğrencilerin normalden yarım saat daha erken eve geleceklerine mesaj içeriğinde yer vermeyen ve servis şoförlerinde taşıdıkları öğrencilerin velilerine ait irtibat numaralarının bulunmasını sağlamamış olan Samsun ili Terme ilçesi ... İlkokulu Müdürü ... ve Müdür Yardımcısı ...'nin de asli kusurlu oldukları, öte yandan olayın meydana geldiği

sulama kanalı ile ilgili olarak hiçbir güvenlik önleminin alınmaması ve bu durumun keşif tarihi itibarıyla da o mahal için tehlike arz etmesi nedeniyle, sulama kanalı hangi resmi kurumun sorumluluğuna giriyorsa ilgili resmi kurumun sulama kanalı işiyle sorumlu olan amirinin de asli kusurlu olduğu belirtilmiştir. Söz konusu ceza yargılaması sonucunda ise, ... Asliye Ceza Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararıyla servis şoförü ...'nin taksirle bir kişinin ölümüne neden olma suçunu işlediği sabit görülerek 1 yıl 8 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verildikten sonra Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesinin 5. fıkrası gereğince hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiştir. Bu karara karşı yapılan itirazın reddi üzerine karar 03/02/2016 tarihinde kesinleşmiştir.

Diğer taraftan, meydana gelen olayla ilgili olarak Samsun ili, Terme ilçesi ... İlkokulu Müdürü ... ve Müdür Yardımcısı ... hakkında Samsun Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nce başlatılan disiplin soruşturması kapsamında hazırlanan ... tarih ve ... sayılı soruşturma raporunda, okul müdürü ve müdür yardımcısının 06/01/2015 tarihinde öğrencileri normal saatinden erken bıraktıklarını velilere bildirmedikleri, bildirmeleri halinde olayın oluşuna engel olabilecekleri, dolayısıyla bu hususta kusurlu davrandıkları tespitine yer verildikten sonra bu kişilerin disiplin yönünden, "verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde kusurlu davranmak" niteliğindeki eylemleri sebebiyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125/B (a) maddesi uyarınca kınama disiplin cezası ile tecziyelerinin, idari yönden ise idarecilik görevlerinden alınarak il içerisinde durumlarına uygun başka bir okula atamalarının yapılmasının uygun olacağı kanaatine varılmıştır. Söz konusu soruşturma raporunun ardından yapılan değerlendirme sonucu Terme İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nce tesis edilen ... tarih ve ... sayılı işlem ile Okul Müdürü hakkında, ... tarih ve ... sayılı işlem ile de Müdür Yardımcısı ... hakkında disiplin yönünden herhangi bir ceza verilmemesine karar verilmiştir.

Davacılar tarafından, 13/10/2015 tarihinde Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Samsun Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Samsun Valiliği İl Mahalli İdareler Müdürlüğü ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 7. Bölge Müdürlüğü'ne meydana gelen olayda idarelerinin hizmet kusuru bulunduğu bahisle taraflarına maddi ve manevi tazminat ödenmesi istemiyle başvuruda bulunulmuştur. Söz konusu başvurulara cevaben Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığı 1. Hukuk Müşavirliğince verilen ... tarih ve ... sayılı yazıda, kazanın meydana geldiği yol ağının, imar planında yer alan köy yerleşik sahası içinde kalan planlanmış bir yol olmadığı, söz konusu yolun bakım ve onarımından Belediyelerinin sorumlu olmadığı, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7. maddesi, 1. fıkrası, (g) bendi uyarınca genişliği 14,50 metre üzerinde bulunan yolların

bakımının idarelerinin sorumluluğunda olduğu, söz konusu yolun genişliğinin ise 14,50 metrenin altında olduğu, genişliği 14,50 metrenin altındaki ara yollardan ilçe belediyelerinin sorumlu olduğu, ayrıca su kanalının Samsun İl Özel İdaresi'nce tarıma destek amaçlı yapılan su kanallarından olmadığı, kanalın Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından çevredeki tarlaların zemin suyunun tahliyesi için açılmış bir kanal olduğunun bilindiği belirtilerek tazminat tutarlarının Belediyelerince ödenmesinin mümkün olmadığı; Samsun İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nce verilen ... tarih ve ... sayılı yazıda, meydana gelen olayda servis şoförünün asli kusurlu olduğu, idarelerinin herhangi bir kusur ve sorumluluğunun olmadığı; Samsun Valiliği İl Mahalli İdareler Müdürlüğü'nce verilen 05/11/2015 tarihli yazıda; İl Özel İdaresinin 06/12/2012 tarih ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun gereğince 30/03/2014 tarihinde yapılan mahalli idareler seçiminde tüzel kişiliğinin kaldırıldığı, olayın ise 06/01/2015 tarihinde meydana geldiği, bu sebeple il özel idaresi ve valiliklerinin herhangi bir hizmet kusurunun olmadığı; Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 7. Bölge Müdürlüğü'nce verilen ... tarih ve ... sayılı yazıda da, uğranılan zarar ile idarelerinin iş ve eylemleri arasında herhangi bir illiyet bağı bulunmadığından ödeme yapılmayacağı gerekçeleriyle başvuruların reddedilmesi üzerine davacılar tarafından 100.000,00 TL maddi, 150.000,00 TL manevi tazminatın olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle bakılan dava açılmıştır.

Uyuşmazlıkta, İdare Mahkemesince yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi üzerine düzenlenen 08/03/2019 tarihli bilirkişi raporunda, olayın meydana geldiği kanalın bir drenaj kanalı olduğu, bu tip kanalların kim tarafından açıldığı bilinmemekle birlikte, genelde vatandaşlar tarafından açıldığı, olay günü yolun, kanalın ve çevresinin yağıştan dolayı bulanık su ile kaplı olması sebebiyle yolun görünmediği, müteveffanın da sulama kanalı ile yolun ayırt edilemeyecek hale gelmiş olması sebebiyle su kanalına düşerek hayatını kaybettiğinin anlaşıldığı, müteveffanın evi ile servisten indiği nokta arasındaki mesafenin 250-300 metre olduğu, söz konusu kanalın ise halen potansiyel tehlike oluşturduğu, öte yandan dava konusu alanın köy yerleşik alanı sınırı içinde kaldığı belirtildikten sonra, Terme İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 06/01/2015 tarihinde okul müdürlerine gönderdiği ve yoğun yağış sebebiyle öğrencilerin normal saatten yarım saat erken evlerine gönderileceklerine ilişkin mesajın okul müdürü ve müdür yardımcısı tarafından öğrenci velilerine gönderilmediği ve velilerin telefonlarını da servis şoförlerine vermedikleri için Okul Servis Araçları Yönetmeliği, Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği ve Milli Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği hükümlerine aykırı davrandıkları tespit edildiğinden, meydana gelen olayda Milli Eğitim Bakanlığı'nın %60 oranında kusurlu olduğu, ayrıca müteveffayı okuldan erken aldığı

halde, anne veya babasına haber vermeyen, havanın yağışlı olmasına ve müteveffanın kendisine havanın yağışlı olduğunu ve sudan geçemeyeceğini, bu nedenle kendisini evine bırakmasını söylemiş olmasına rağmen, müteveffayı yolun kenarına bırakan ve "ben korna çaldım, annen gelir seni alır" diyen servis şoförü ...'nin ise, Okul Servis Araçlarında Aranacak Şartlar, Çalışma Esasları, Taşıyıcı ve Sürücünün Yükümlülüklerini açıklayan Teknik Şartnamenin 34. ve Ek 8. maddelerine, 02/10/2014 tarihinde Söğütlü İlk/Orta Okulu Servis Şoförleri Toplantısı Tutanağının 2/E. ve 3. maddelerine aykırı davrandığı anlaşıldığından % 40 oranında kusurlu olduğu, davaya konu olayın gerçekleştiği yerdeki kanalın, arazilerdeki yağış sularını uzaklaştırmaya hizmet eden ya da stabilize yolların sudan etkilenmemeleri için açılmış olan bir drenaj kanalı olduğu, ancak kanalın kim veya hangi kurum veya kuruluş tarafından açıldığının tespit edilememiş olması nedeniyle, herhangi bir kurumun, dolayısıyla da davalılar Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün, Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın ve Samsun Valiliği'nin meydana gelen olayda herhangi bir kusur ve sorumluluklarının bulunmadığı belirtilmiştir.

İLGİLİ MEVZUAT:

Anayasanın 125. maddesinde, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu belirtildikten sonra, son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu hükme bağlanmıştır.

İdare, kural olarak yürüttüğü kamu hizmetiyle nedensellik bağı kurulabilen zararları tazminle yükümlü olup; idari eylem ve/veya işlemlerden doğan zararlar idare hukuku kuralları çerçevesinde, hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluk ilkeleri gereği tazmin edilmektedir.

İdarenin yürütmekle görevli olduğu bir hizmetin kuruluşunda, düzenlenişinde veya işleyişindeki nesnel nitelikli bozukluk, aksaklık veya boşluk olarak tanımlanabilen hizmet kusuru; hizmetin kötü işlemesi, geç işlemesi veya hiç işlememesi hallerinde gerçekleşmekte ve idarenin tazmin yükümlülüğünün doğmasına yol açmaktadır.

İdarenin hukuki sorumluluğundan söz edebilmek için, ortada bir zararın bulunmasının yanında, bunun idareye yüklenebilen bir işlem veya eylemden doğması; başka bir anlatımla, zararlar idari faaliyet arasında nedensellik bağının kurulabilmesi gerekir. Zararın oluşmasında zarara uğrayanın veya üçüncü kişinin kusurunun bulunması halinde ise idarenin tazmin sorumluluğunun ortadan kalkacağı ya da kusur ölçüsünde azalacağı açıktır.

05/01/1961 tarih ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 14/06/1973 tarih ve 1739

sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ile 25/08/2011 tarih ve 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine dayanılarak hazırlanan ve 11/09/2014 tarih ve 29116 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği'nin "Amaç" başlıklı 1. maddesinde, "Bu Yönetmeliğin amacı, Millî Eğitim Temel Kanunu ile tanınan eğitim haklarından yoksun kalması muhtemel ilköğretim, ortaöğretim ve özel eğitim okul/kurumlarına devam eden öğrenciler ile yaygın eğitim hizmetinden yararlanan özel eğitim kursiyerlerinin resmî okul/kurumlarda taşıma yoluyla eğitime erişimlerini sağlamak için gerekli usul ve esasları belirlemektir." hükmü; dava konusu olayın meydana geldiği tarihteki haliyle "Taşıma merkezi okul/kurum müdürünün görevleri" başlıklı 13. maddesi, 1. fıkrası, (h) bendinde, "Taşıma işini yüklenenlerin ve taşıt sürücülerinin, 28/8/2007 tarihli ve 26627 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği ve sözleşme hükümlerine uyup uymadığını günlük olarak denetlemek, aksaklıkları önlemek ve gidermek üzere gerekli tedbirleri almak ve giderilemeyen aksaklıkları rapor hâlinde millî eğitim müdürlüğüne bildirmek," taşıma kapsamında öğrencisi bulunan okul/kurum müdürünün taşıma uygulamasına ilişkin görevleri arasında sayılmıştır.

25/10/2017 tarih ve 30221 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Okul Servis Araçları Yönetmeliği'nin 16. maddesiyle yürürlükten kaldırılan 28/08/2007 tarih ve 26627 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan (Mülga) Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği'nin "Amaç" başlıklı 1. maddesinde, "Bu Yönetmeliğin amacı; zorunlu eğitim kapsamındaki okul öncesi ve diğer öğrenci taşıma hizmetlerini düzenli ve güvenli hale getirmek, bu amaçla taşıma yapacak gerçek ve tüzel kişilerin yeterlilik ve çalışma şartlarını belirlemek, bu Yönetmeliğin gerekli kıldığı denetim hizmetlerini yapmaktır." hükmü;

"Okul servis araçlarının kiralanması" başlıklı 7. maddesi, 4. fıkrasında, "Okul yönetimi ve yukarıda belirtilen komisyon, servis hizmetlerinin sağlıklı, düzenli ve disiplinli bir şekilde yürütülmesine yönelik olarak, aksaklığı tespit edilen hususları, hizmeti sürdüren taşımacının bağlı olduğu meslek odalarına en kısa zamanda bildirirler. Bu odalar kendi mevzuatlarınca disiplin işlemlerini yapar ve sonucu okul yönetimine bildirirler." hükmü;

"Denetim" başlıklı 12. maddesinde, "Bakanlık yapacağı denetimleri, kendi personelinin yanı sıra, valilikler, kolluk kuvvetleri (polis, zabıta, jandarma) ve yetkili kıldığı diğer kamu kurum ve kuruluşlarının personeli aracılığıyla yapar. Denetimle ilgili olarak bu kuruluşlar Bakanlıkla her zaman işbirliği içinde olmak ve Bakanlık talimatlarını yerine getirmek zorundadır. Çalışma şartları yönünden Milli Eğitim Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluşlar da mevzuatları çerçevesinde her türlü denetimi yaparlar." hükmü yer almaktadır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

A) Davaya Konu Olayda Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ve Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığının Kusurlu Olduğuna Yönelik Davacıların ve Davalı İdarelerin Temyiz İstemlerinin İncelenmesi:

Bölge idare mahkemelerinin nihai kararlarının temyizen bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde yer alan sebeplerden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

Dava konusu olayda, davalı idarelerden Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ve Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığının herhangi bir kusur ve sorumluluğu bulunmadığından, bu idareler yönünden davanın reddine ilişkin verilen İdare Mahkemesi kararının bu kısmına yönelik istinaf başvurularının reddi yolundaki Bölge İdare Mahkemesi kararı usul ve hukuka uygun olup, dilekçelerde ileri sürülen temyiz nedenleri kararın bu yönden bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

B) Davacıların Davaya Konu Olayda Milli Eğitim Bakanlığı Yanında Samsun Valiliği'nin De Sorumlu Olduğuna Yönelik Temyiz İsteminin İncelenmesi:

Yukarıda yer verilen Yönetmelik hükümleri incelendiğinde; taşıma işini yüklenenleri ve taşıt sürücülerini günlük olarak denetlemenin, aksaklıkları önlemenin ve gidermek üzere gerekli tedbirleri almanın okul müdürlerinin görevleri arasında sayıldığı, ayrıca okul yönetiminin, servis hizmetlerinin sağlıklı, düzenli ve disiplinli bir şekilde yürütülmesi için gerekli işlemleri yapmaları gerektiğinin ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından da Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği kapsamında gerekli denetimlerin yapılacağına kurala bağlandığı, bu kapsamda yapılan değerlendirmede, okul servis hizmetlerinin düzenli ve güvenli bir şekilde gerçekleştirilmesi konusunda Milli Eğitim Bakanlığı ve Samsun Valiliği'nin birlikte sorumlu oldukları, dolayısıyla meydana gelen olayda her iki idarenin de müştereken ve müteselsilen sorumlu oldukları anlaşılmaktadır.

Öte yandan, ilk derece mahkemesince hükme esas alınan kusur bilirkişisi raporunda, davaya konu olayda servis şoförünün %40 oranında kusurlu bulunduğu kanaatine yer verilmiş, İdare Mahkemesince bu kusur oranına itibar edilerek tazminata hükmedilmiş ve kararın bu kısmına yönelik istinaf başvurusu temyize konu karar ile reddedilmiş ise de; servis şoförünün kusurlu bulunmasının meydana gelen olayda idarelerin (Milli Eğitim Bakanlığı ve Samsun Valiliği) sorumluluğunu ortadan kaldırmadığı, başka bir ifadeyle, davalı idarelerin, yukarıda aktarılan mevzuat hükümlerine dayanan denetim ve gözetim sorumluluğunun, şoförün kusurlu eyleminden sorumluluğu da kapsadığı, dolayısıyla

davalı idarelerin kusurlu eylemlerinin zararlı sonucun meydana gelmesinde tek başına etkili olduğu, bu sebeple bilirkişilerce idare ve şoför aleyhine ayrı ayrı belirlenen kusur oranlarının rücu ilişkisi bakımından önem arz etmekle birlikte hükmedilecek tazminatın tamamından Milli Eğitim Bakanlığı ile Samsun Valiliği'nin müştereken sorumlu olduğu, anılan idarelerin olayın meydana gelmesinde kusurlu olduğu tespit edilen servis şoförüne kusuru oranında rücu hakkının bulunduğu sonucuna varılmıştır.

C) Davacılar ile Davalı İdarelerden Milli Eğitim Bakanlığı ve Samsun Valiliği'nin Maddi Tazminata Yönelik Temyiz İstemlerinin İncelenmesi:

Bilindiği gibi, destekten yoksun kalma tazminatı, desteğini kaybeden kimseye, diğer bir ifadeyle ölen kimsenin yakınlarına, ölüm olayından önceki sosyal ve ekonomik yaşam düzeyinin devamını sağlayacak bir miktar para ödenmesini ifade etmektedir.

Destekten yoksun kalma tazminatının şartları gerçekleştiği takdirde, zarar veren, zarar görenin malvarlığında meydana gelen eksilmeyi gidermek zorundadır. Maddi tazminatın amacı, zarar verici olay meydana gelmeseydi; zarar gören, malvarlığı açısından hangi durumda bulunacak idiyse, o durumun yeniden kurulması olup; zarar, eğer destek ölmeseydi, destekten yoksun kalanın gelecekte faydalanacağı yardımı tespit etmek amacıyla belirlenir. Burada karşılanması gereken gerçek zarar, desteğin davacılar sağlayacağı yardımların toplamıdır.

Bölge İdare Mahkemesince karara dayanak alınan bilirkişi raporu, aşağıda belirtilen nedenlerle hesaplama yöntemi bakımından hükme esas alınabilecek nitelikte olmayıp, gerçek zarar miktarının tespiti amacıyla aşağıda yer verilen hususlara göre ek rapor alınması gerekmektedir.

Buna göre, anılan raporda, davacılar yakınının 8 yaşında çalışmaya başlayacağı ve asgari ücret üzerinden gelir elde edeceği kabul edilerek hesaplama yapılmış ise de; müteveffa çocuğun 18 yaşından itibaren asgari ücretle çalışmaya başlayacağı varsayımından hareketle hesaplama yapılması gerekmektedir.

Ayrıca hükme esas alınan bilirkişi raporunda, küçüğün anne ve babasına destek oranlarının ayrı ayrı, küçük evleninceye kadar %25, evlendikten sonra %12,50, daha yaşlı olan babanın destekten çıkmasıyla son 12 yıllık dönemde annenin payının %25 olacağı varsayımıyla hesaplama yapıldığı anlaşılmakla birlikte; yerleşik yargı uygulamalarında, küçük yaşasaydı evleninceye kadar gelirinden anne ve babanın her birine %25, evlendikten sonra %16, ilk çocuk olduktan sonra %14, ikinci çocuk olduktan sonra %12,5 pay verileceği kabul edilmiş olup, destek payları da yerleşik içtihatlarla uygun olarak hesaplanmalıdır.

Öte yandan, her anne ve babanın çocuğunu belli bir yaşa kadar (yüksek öğrenim görmeyeceğinin kabulü halinde 18 yaş, yüksek öğrenim göreceği kabul edildiği takdirde 25 yaş) büyütüp yetiştirme ödevi olduğundan, çocuğun ölümü halinde artık yapılması gerekmeyecek yetiştirme giderlerinin hesaplanacak destekten yoksun kalma tazminatından düşülmesi gerekmekte ise de, hükme esas alınan raporda bu hususta bir değerlendirmeye yer verilmediği görülmüştür. Dosya kapsamında yer alan bilgi ve belgeler bu açıdan değerlendirildiğinde, davacı annenin gelir getirici bir işte çalışmadığı anlaşıldığından, davacı anneye ödenecek tazminat miktarından bu yönde bir indirim yapılmayarak, yalnızca baba yönünden hesaplanacak tazminattan %5 oranında yetiştirme gideri indirilmesi yerinde olacaktır.

Bu itibarla, Bölge İdare Mahkemesince, yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda davalı idarelerden Milli Eğitim Bakanlığı ve Samsun Valiliğinin olayda tam kusurlu olduğu da dikkate alınarak yeniden yaptırılacak bilirkişi incelemesi sonucu düzenlenecek rapora göre maddi tazminat istemi hakkında yeniden karar verilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, dava dilekçesinde 100.000,00 TL maddi, 150.000,00 TL manevi tazminatın ödenmesine karar verilmesinin istenildiği, bilahare maddi tazminat isteminin miktar artırım dilekçesiyle 185.055,28 TL'ye çıkarıldığı, ancak gerek dava dilekçesi gerekse miktar artırım dilekçesinde söz konusu tazminat türleri yönünden talep edilen miktarların her bir davacı açısından ayrı ayrı belirtilmediği, bu haliyle dava dilekçesinin 2577 sayılı İdari Yargılama Usul Kanunu'nun 3. maddesine aykırılık oluşturduğu, dolayısıyla anılan Kanun'un 15. maddesi, 1. fıkrası, (d) bendi uyarınca dava dilekçesinin reddine karar verilmesi gerektiği anlaşılmakla birlikte, bu aşamada dava dilekçesinin reddine karar verilmesi usul ekonomisine aykırılık oluşturacağından Bölge İdare Mahkemesince verilecek ara kararıyla söz konusu hususun açıklığa kavuşturulması gerektiği sonucuna varılmıştır.

D) Temyize Konu Bölge İdaresi Mahkemesi Kararının Manevi Tazminata İlişkin Kısımının İncelenmesi:

Uyuşmazlıkta; meydana gelen olay sebebiyle uğranıldığı ileri sürülen zararların tamamından Milli Eğitim Bakanlığı ve Samsun Valiliği'nin sorumlu olduğuna dair yukarıda yer verilen açıklamalar kapsamında %60 kusur oranı üzerinden takdir edilen manevi tazminat miktarının da yeniden belirlenmesi gerekmektedir.

E) Temyize Konu Bölge İdaresi Mahkemesi Kararının, Nispi Karar Harcının Davacılara Tamamlattırılmasına İlişkin Kısımının İncelenmesi:

492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 2. maddesinde, yargı işlemlerinden bu Kanuna bağlı (1) sayılı tarifiede yazılı olanların yargı harçlarına tâbi bulunduğu; 11. maddesinde, genel olarak yargı harçlarını davayı açan veya harca konu işlemin yapılmasını isteyen kişilerin ödemekle mükellef olduğu; 15. maddesinde, yargı harçlarının (1) sayılı tarifiede yazılı işlemlerden değer ölçüsüne göre nispi esas üzerinden, işlemin nev'i ve mahiyetine göre maktu esas üzerinden alınacağı; 16. maddesinde, değer ölçüsüne göre harca tabi işlemlerde (1) sayılı tarifiede yazılı değerlerin esas olduğu; 21. maddesinde, yargı harçlarının (1) sayılı tarifiede yazılı nispetler üzerinden alınması gerektiği; 28. maddesinde ise, (1) sayılı tarifiede yazılı nispi karar harcının dörtte birinin peşin, ölüm ve cismani zarar sebebiyle açılan maddi ve manevi tazminat davalarında bu oranın yirmide bir olarak uygulandığı, geri kalanının kararın verilmesinden itibaren bir ay içinde ödeneceği kurala bağlanmıştır.

Anılan Kanun'un, yargı harçlarının gösterildiği (1) sayılı tarifesinde, konusu belli bir değerle ilgili bulunan davalarda esas hakkında karar verilmesi halinde hüküm altına alınan anlaşmazlık konusu değer üzerinden binde 68,31 oranında nispi karar harcı alınacağı belirtilmiştir.

Bu doğrultuda, konusu belli bir miktarı içeren davalarda, yargılama gideri içinde yer alan kalemlerden nispi karar harcı dışındaki harç, keşif ve bilirkişi ücreti ile posta giderinin, haklılık oranına göre davanın taraflarına yükletilmesi; hüküm altına alınan anlaşmazlık konusu değer üzerinden hesaplanacak nispi karar harcının ise, hükmedilen miktar yönünden haksız çıkmış olan davalı idarelere yükletilmesi gerekmektedir. Bu nedenle, Bölge İdare Mahkemesi kararının nispi karar harcının davacılara tamamlattırılmasına ilişkin kısmında da mevzuata uyarlık görülmemiştir.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. Davacıların ve davalı Milli Eğitim Bakanlığı ile Samsun Valiliğinin temyiz istemlerinin **KISMEN KABULÜNE, KISMEN REDDİNE,**

2.... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı temyize konu kararının davalılar Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ve Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığı yönünden davanın reddine ilişkin kısmına yapılan istinaf başvurularının reddi yönünden **ONANMASINA**, diğer kısımlar yönünden **BOZULMASINA**,

3. Bozulan hususlarda yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesine gönderilmesine, **12/04/2022** tarihinde **oy birliğiyle** kesin olarak karar verildi.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA